

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 10. De alijs medijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

IN MORTIF. SERVAND. 918

le fecet, alijs que rebus creatis, si ad vo-
tum non seruiant, admonet eos, val-
de conueniens esse huius modi inor-
dinatos motus, licet sint de rebus leui-
bus, refrenare & compescere: eo quod
hoc vsu & consuetudine obtinetur, ve-
rum grauiore occasione iræ alia-
rum uel passionum, uelut dum iniuria
uel contumelia ab alijs afficimur, sese
offerunt, facile nos colligamus, & mor-
tificandi nostri causa, diuina gratia o-
pitulante, grauiora æquo animo, &
corde tranquillo, perpetiamur.

CAPVT X.

*De alijs medijs, quibus difficultas
mortificationis vinci
queat.*

INTER media, quæ ad amplecten-
dum mortificationis studium per-
mouere possunt, principem iou-
merito sibi vendicat consideratio my-
steriorum vitæ & passionis Domini
nostri Iesu Christi: in ijs siquidem tan-
quam in speculo se prodit ineffabilis
Dei voluntas

710 DE DISCRETIONE

voluntas & caritas, qua filius Dei se p-
terno Patri ad cruciatus & contume-
lias pro salute nostra perferendas ob-
tulit: Apud Romanos, teste Valerio
Maximo, mos receptus fuit, res præcla-
rè ab Imperatoribus alijsque belli du-
cibus gestas mandare versibus, & can-
tare, vt adolescentes ad eas imitandas
inflammarentur. Sic decantata fuit
fortitudo Horatij Coelitis, qui solus
pro salute patriæ cum manifesto vitæ
discrimine aduersus Hetruscorum
copias depugnauit. Sic robur Mu-
tij Scauolæ carmine celebratum, in-
trepidè in luculentum ignem ma-
num iniicientis, vt Romam liberaret,
& hosti terrorem incuteret. Sic audax
& temerarium facinus Curtij, qui pro
incolumitate populi armatus vna
cum equo se in vastum fori Roma-
ni hiatus præcipitemegit. His ex-
emplis Romana iuuentus incitaba-
tur ad ardua quæque pro salute pa-
triæ tentanda, vt immortalẽ inde
aucuparetur apud homines gloriam.
Publius Decius ea de causa, cum La-
tino bello Romanam aciem inclina-
tam videret, caput suum pro Reip.
salute

M. J. C. J.

M. J. C. J.

Valer. J. S.
C. S.

IN MORTIF. SERVAND. 217

salute deuouit, ac concitato equo in
medium hostium agmen irruit, facta
que ingenti strage coiruit. Cuius ex-
emplo commorus filius, vt idem Va- *ibid.*
lerius refert, deuotione simili æque
strenua pugna consentaneo exitu la-
bentes perditasque vrbs Romanæ vi-
res correxit. Si ergo vnus hominis ex-
emplum tantum valuit ad accenden-
dos alios vt similia pericula vitæ, in-
gentesque labores adirent, quanto am-
plius mouere nos debet exemplum
Christi, cum homo exemplo non præ-
beat vires ad imitandum imitatori suo,
nec præmium largiatur pro afflictio-
nis, quam tolerat, merito. at Christi
exemplum vtrumque præstat, nam
& gratiam subministrat ad imitan-
dum, & labores suo nomine perpeffos
compensat æterna gloria.

Quis non libenter & promptè, inquit
B. Cyprianus, calicem salutis accipiat *Lib. 3. ep.*
quis nõ appetat gaudibundus & letus, vlt. ad
in quo aliquid & ipse Domino suo retri *Mens.*
bunt? quis non pretiosã in conspectu Dei
& fortiter & constanter mortem ex-
cipiat, complaciturus eius oculis, qui

Dd 6 nos in

718 DE DISCRETIONE

mos in congressione nominis sui desuper
spectans volentes comprobat, adiuvat
dimicantes, vincentes coronat, retribu-
tione pietatis paterna remunerans in no-
bis, quicquid ipse prestat, & honorant,
quod ipse perfecit? Elephanti, ut est in

Matth. 6.

divina scriptura, conspectu sanguinis
animantur ad pugnam: quin ergo a-
nimetur Christianus ad pugnam in-
eundam contra se suasque passiones
conspecto pretioso sanguine filij Dei
pro se effusi? Certe exemplo Christi
longè promptius sancti martyres dicitur
se obicere supplicij, quàm un-
quam Curtiorum, Deciorum, què exem-
plo Romani: hi enim ex mera temeritate,
& nimia famæ & exultationis
cupiditate manus violentas sibi intu-
lere, & repentiâ sibi procuravere
interitum, at martyres Christiani mag-
na pace & hilaritate animi ad crucia-
tus diuturnos, acerbissimasque pœnas
se obtulere, nō pro sua, sed Christi glo-
ria. Phileas Episcopus sanctus, agens
de martyribus, quos suis ipse oculis
conspexerat sanguinem pro Christo
profundere, Gloriosi, inquit, martyres
mortem pro Christo oppetere, exclu-
so omni

Bas. l. s. c.
ro.

IN MORTIF. SERVAND. 719

so omni metu. & tamen tam atrociam
erant tormētia, vt verbis exprimi non
queant, nec facile quisquam crederet tā
dura fuisse, nisi qui præsens viderit. Ve
rū quid eos permouere poterat vt tā
ta supplicia sustinerent cum gaudio?
Respondet: quia oculos mentis con
tinuò in Christum Dominum inten
tos habebant, qui cum esset Deus, fa
ctus fuerit homo, & humiliarit se vsq;
ad mortem crucis. Hoc Christi exem
plum quod sanctos martyres commo
uit ad subeundum martyrium, mouit
& ceteros Dei seruos ad assurgenda
voluntarias poenas, & affectus suos
mortificandos, ac nos quoque meri
tò mouere debet, vt cū illis conformes
fuerimus in passione, simus etiam so
cij in gloria & fælicitate æterna.

Iam verò & alia consideratione ser
uus Dei ad persequendum mortifica
tionis studium non parum incitari po
test: si nempe animo repuret, quanta
homines huius sæculi incommoda su
stineant pro alicuius & temporalibus
fortunæ bonis. Quid non facit famu
lus in gratiam sui principis, vt fauorē
illius benevolentiamque conciliet.

Dd 7 cri-

720 DE DISCRETIONE

exiguumque salarium, quod minimum cum vita terminatur, obtineat. Quos non labores tolerat noctu dumque aperto capite ad nutum expectans, si quid imperare veli? quoties exspectare auribus debet scommata, gravissimasque iniurias, quoties intempestas suscipere profectiones, caelo æstuoso, gelido, pluvio, cum iactura sanitatis & vitæ suæ, omniumque quæ annis multis incredibili sudore coacta vauit? Quas non molestias patitur agricola, ut frumenti aliquid cumulet ad sustentandam familiam? Multos menses frigoribus hibernis, solisque ardoribus vritur, solum proscindit, arat, seminat, occat; frumenta ubi maturuere metit, in fasces colligit, in horreum inuehit, excutit, purgat, denique sollicitus est ne casu aliquo fortuito totius anni labores pereant. Hoc exemplo B. Iacobus in epistola sua hortatus est fideles ad perferendas fortissimo huius vitæ afflictiones & molestias. Iam quid non patiuntur nautæ in mari, quid mercatores suas merces cum summo discrimine deportantes ad extremas Indias, aliasque regiones

rem.

607. 50

IN MORTIF. SERVAND. 721

remotas? Quot noctes humi sub die
transigunt, niuibus, & imbribus, gra-
uibusque cæli iniurijs? quam male
conditis vescuntur cibus, quam puti-
da aqua sitim leuant? quot agitantur
terroribus? Quoties pyratarum, latro-
num, naufragij, aliaq; discrimina sub-
eunt? Has ærumnas & calamitates
si homines sustinent pro vilissimis hu-
ius mundi bonis, quæ vno momen-
to instar florum campi euanescent &
marcescunt, ad pacendum corpus
mortale, quod cras in puluerem redi-
getur: quanto æquius corporis passio-
numque suarum mortificationem a-
liquam sustinere debent, vt aliquan-
do sempiternis fruantur regni cæle-
stis bonis, ad pacendam animam su-
am, quæ nunquam morietur?

QVID verò iam dicemus de
quibusdam cæcis huius mundi ama-
toribus, qui, vt importunæ cupiditati
faciant satis, durissima quæque perfe-
runt? iniuriam quis passus est, quid nõ
molitur vt vindicet? lorica ferrea se
onerat, nocte somnũ capere nequit,
cibus

sibi nulla cum voluptate capit, ir-
 ruit in apertum discrimen carceris, tor-
 mentorum, & mortis. Alius ut turpi
 & fædo amori pareat, facultates om-
 nes dilapidat, noctes totas vigilat, stul-
 tis vnius vanissimæ mulieris iussis ob-
 temperat, manifestis honoris & vitæ
 periculis se obijcit. Hæc si seruus Dei
 sedulo perpendat, quomodo non ani-
 mabitur ad faciendum pro Dei amore,
 quod isti faciunt amore hominum, &
 rerum terrenarum? quomodo non li-
 bentius dura perferet ad præstandam
 voluntatē Dei id consulentis, quā suis
 cupiditatibus obsecūdet ad perficiē-
 dā voluntatē diabolice? cur nō faciet pro
 vita, quod illi faciunt pro morte? Qua-
 ratione negabit se posse aliquid tole-
 rare pro pace, & gaudio spiritali
 animæ, gloriaque caelesti, cum
 illi eadem tolerant pro
 condemnatione &
 cruciatibus æ-
 ternis?

CAPVT. XI

*De alijs medijs, quibus difficultas
 mortificationis vincit.*

144.

CA.